

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж 2199/25
14.5.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Светлане Павић, председника већа, Александре Лековић и Сање Кнежевић Јојић, чланова већа, у парници тужилаца АА из ... и ББ из ..., као правних следбеника покојног ВВ, бив. Из ..., против тужене ГГ из ..., чији је пуномоћник Војкан Симић, адвокат из Београда, Тадеуша Кошћушка бр. 32/П/13, ради накнаде штете, одлучујући о жалби тужилаца, изјављеној против пресуде Првог основног суда у Београду П 1555/22 од 13.11.2024. године, у седници већа одржаној дана 14.5.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована жалба тужилаца и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Првог основног суда у Београду П 1555/22 од 13.11.2024. године у ставовима другом, трећем и четвртном изреке.

Образложење

Ожалбеном пресудом, ставом првим изреке, дозвољено је преиначење тужбе из поднеска од 5.2.2020. године. Ставом другим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужилаца, којим су тражили да се обавезе тужена да им на име накнаде штете за изгубљену добит исплати појединачне месечне износе са законском затезном каматом као у наведеном ставу. Ставом трећим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужилаца, којим су тражили да се обавезе тужена да им исплати износ од 5.705,00 динара са законском затезном каматом почев од 31.5.2019. године па до коначне исплате. Ставом четвртим изреке, обавезани су тужиоци да туженој на име трошкова парничног поступка исплате износ од 238,500,00 динара, у року до 15 дана.

Против наведене пресуде жалбу су благовремено изјавили тужиоци побијајући исту у ставовима другом, трећем и четвртном изреке, из свих законом прописаних разлога.

Испитујући правилност и законитост првостепене пресуде у ожалбеном делу у смислу одредбе члана 386 ЗПП, ("Службени гласник РС", бр. 72/11, са каснијим изменама и допунама), Апелациони суд у Београду је оценио да жалба тужилаца није основана.

У првостепеном поступку нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 1, 2, 3, 5, 7 и 9 ЗПП, на које овај суд као другостепени пази по службеној дужности, нити друге повреде поступка које би биле битне. Првостепена пресуда садржи јасне, потпуне и непротивречне разлоге о чињеницама важним за правилно одлучивање, које нису у супротности са садржином изведених доказа у списима предмета, док је изрека пресуде јасна и не противречи разлозима исте датим у образложењу.

Према утврђеном чињеничном стању, трособни стан број 104, површине 54м², на десетом спрату, у ..., у ул. ..., стечен је у брачној заједници покојног ДД и ЂЂ, бивших из ..., са уделима од по 1/2. Покојни ВВ након смрти оца ДД 27.9.2005. године прихватио се наследства које му по закону припада, те је оспорио пуноважност завештања оставиоца. Пресудом Првог основног суда у Београду П 3689/13 од 1.10.2015. године, утврђено је да је ништаво завештање пок. ДД у делу 1/2 идеалног дела предметног стана и да је покојна ЂЂ била власник друге половине идеалног дела предметног стана, те да је покојни ДД повредио нужни наследни део свог сина покојног ВВ, па је извршена редукција завештања у висини нужног наследног дела и утврђено је право сувласништва покојног ВВ од 1/8 идеалних делова на предметном стану. Допунским решењем Првог основног суда у Београду О бр. 5008/17 од 13.7.2017. године утврђено је да накнадно пронађену заоставштину покојне ЂЂ, бивше из ..., преминуле 21.11.1997. године, чини ванкњижно право својине са уделом од 1/2 идеалног дела стана број 104 у ул. ..., у ..., површине 54м², по основу пресуде Првог основног суда у Београду П 3689/13 од 1.10.2015. године, те су за наследнике ове накнадно пронађене заоставштине, по законском основу наслеђивања, оглашени ВВ, син оставиље, са уделом од 1/2 идеалних делова и ГГ, ћерка оставиље, са уделом од 1/2 идеалних делова. Пок ВВ се из предметног стана иселио још 1986. године, када је отишао да живи у стану своје супруге, овде тужиље АА. Од смрти покојног ДД, у предметном стану живи син тужене, ЕЕ са својом породицом, који је од уселења у искључивој државини предметног стана и који је, делом од свог новца, а делом од новца тужене, адаптирао предметни стан извођењем одређених грађевинско-занатских и инсталатерских радова, те је заменио улазна врата и браву, тако да кључ од предметног стана никада није предат покојном ВВ, нити тужиоцима, као његовим правним следбеницима. Захтевом од 26.7.2017. године, покојни ВВ се обратио туженој да му омогући коришћење дела његове непокретности до коначне продаје, који захтев је уручен туженој 27.7.2017. године, а истим захтевом од 26.7.2017. године обратио се и сину тужене, ЕЕ и његовој супрузи ЖЖ. Решењем Првог основног суда у Београду Р1 337/17 од 22.10.2018. године, констатовано је да физичка деоба није могућа, те да се врши деоба стана број 104 у улици ... у ..., у згради постојећој на кат. Парцели ..., уписаној у Лист непокретности ... КО ..., који је по структури трособан, укупне површине 57м², на ком стану су ванкњижни сувласници предлагач ВВ са 3/8 идеалног дела и противник предлагача ГГ са 5/8 идеалног дела, јавном продајом, која није спроведена, јер је уговором о купопродаји непокретности ОПУ: 3083/2019 од 23.12.2019. године покојни ВВ продао свој удео од 3/8 предметног стана туженој. На име републичке административне таксе у корист буџета Републике Србије, покојни ВВ уплатио је износ од 5.370,00 динара дана 13.5.2019. године и износ од 1.520,00 динара дана 30.10.2019. године, док је на име овере копије јавном бележнику дана 23.4.2019. године уплатио износ од 5.760,00 динара и дана 9.5.2019. године износ од 720,00 динара. Тужена је дана 11.6.2019. године уплатила износ од 2.685,00 динара покојном

ВВ на име укњижбе стана. Након смрти покојног ВВ, као тужиоца у овој правној ствари, поступак по поднетој тужби наставили су његови законски наследници, овде тужиоци. Тужиоци тужбом захтевају плаћање накнаде у висини закупнине од по 100,00 евра месечно на име издавања удела од 3/8 у виду собе са употребом купатила у предметној непокретности за период од октобра 2005. године (од смрти пок. ДД 27.05.2005. године), до децембра 2019. године, као и накнаде трошкова таксе на име укњижбе предметне непокретности и овере документације неопходне за укњижбу предметне непокретности ради продаје, а све сразмерно сувласничком уделу од 3/8 пок. ВВ до момента продаје истог туженој. Тужба је поднета 24.9.2019. године.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања првостепени суд је оценио да је тужбени захтев неоснован. По становишту првостепеног суда сувласник као власник је власник сваке честице на ствари и он може заједно са другим сувласницима користити ствар, с тим што се својим правом употребе може, али не мора користити. С обзиром на суштину овлашћења употребе код сувласништва и слободну вољу у коришћењу или некоришћењу ствари код заједничке судржавине, првостепени суд налази да док се не постигне споразум или се судским путем не одлучи о начину коришћења ствари, сувласник држалац, на основу одредбе члана 210 став 1 ЗОО, није дужан да накнади вредност користи коју је имао од употребе ствари, јер евентуални прелаз користи, има свој основ у правној природи сувласништва. По становишту првостепеног суда сувласник који се не налази у државини ствари, не може захтевати накнаду за коришћење, ни по основу одредбе члана 219 ЗОО, зато што други сувласник не користи туђу ствар, већ своју, а наведена законска одредба уређује односе између два власника, односно власника и трећег лица, који има мање права својине. Првостепени суд налази да основ за плаћање накнаде не представља ни одредба члана 14 Закона о основана својинско-правних односа, јер се у наведеној законској одредби не прописује обавеза накнаде за коришћење ствари, на којој постоји сувласништво, а која се налази у искључивој државини једног сувласника. Првостепени суд налази да сувласник има право на накнаду од другог сувласника због некоришћења сувласничке ствари, само ако је према сувласнику, који користи сувласничку ствар, истицао захтеве који би имали за циљ омогућавање коришћења сувласничке ствари. Како је током поступка утврђено да покојни ВВ, иако је упутио писани захтев 26.07.2017. године туженој и њеном сину да му омогуће коришћење његовог дела непокретности до коначне продаје, није покренуо судски поступак, који би довео до његовог ступања у судржавину, нити поступак којим би се одлучило о начину коришћења ствари, нити је пружио поуздане доказе да му је тужена на било који начин онемогућила приступ у некретину, првостепени суд налази да тужиоци немају право на накнаду због некоришћења сувласничке ствари опредељену у виду закупнине за предметни стан, који тужена несумњиво није ни издавала, због чега је одлучено као у ставу другом изреке.

Одлуком у ставу трећем изреке првостепени суд је одбио тужбени захтев тужиоца за исплату нужних трошкова у виду таксе за укњижбу и трошкова овере документације неопходне за укњижбу предметне непокретности ради продаје у износу од 5.705,00 динара са припадајућом законском затезном каматом, јер предметни трошкови су настали у оквиру предузимања радњи правног претходника тужилаца у остваривању сопствених интереса.

Одлука о трошковима поступка из става четвртом изреке донета је применом

одредбе члана 150, 153, 154 и 163 Закона о парничном поступку.

Оцењујући жалбене наводе тужилаца, Апелациони суд у Београду налази да је првостепени суд на правилно и потпуно утврђено чињенично стање, правилно применио материјално право, дајући за своју одлуку у потврђујућем делу разлоге које у целости прихвата овај суд, као другостепени, и сходно члану 396 став 2 Закона о парничном поступку на исте упућује.

Наиме, одредбом члана 13 Законом о основама својинскоправних односа (“Сл.гласник РС” бр.115/05) прописано је да више лица имају право сусвојине на неподељеној ствари када је део сваког од њих одређен сразмерно према целини (идеални део). Одредбом члана 14. став 1. истог закона прописано је да сувласник има право да ствар држи и да је користи заједно са осталим сувласницима сразмерно свом делу, не повређујући права осталих сувласника. Одредбом члана 43 истог закона прописано је да сувласник, односно заједнички власник има право на тужбу за заштиту права својине на целу ствар, а сувласник има право и на тужбу за заштиту свог права на делу ствари.

Одредбом члана 210 Закона о облигационим односима, прописано је да кад неки део имовине једног лица пређе на било који начин у имовину неког другог лица, а тај прелаз нема свој основ у неком правном послу или у закону, стицалац је дужан да га врати, а кад то није могуће - да накнади вредност постигнутих користи. Обавеза враћања, односно накнаде вредности настаје и кад се нешто прими с обзиром на основ који се није остварио или који је касније отпао. Одредбом члана 214 истог закона прописано је да кад се враћа оно што је стечено без основа, морају се вратити плодови и платити затезна камата, и то, ако је стицалац несавестан, од дана стицања, а иначе од дана подношења захтева.

Према напред цитираним одредбама Закона о основама својинскоправних односа сусвојина постоји када на једној ствари право својине припада већем броју лица, а пошто ствар није подељена, то нико од сувласника нема искључиву власт на физички одређеном делу ствари, него свако врши своја власничка овлашћења сразмерно свом сувласничком делу на целој ствари. Идеални део је део права на ствари, те зато сваки сувласник има идеални део на свакој честици заједничке ствари. Пошто је сувласник власник сваке честице на ствари, он може заједно са другим сувласником користити ствар, с тим што се својим овлашћењем употребе може, али и не мора користити. У пасивном понашању сувласника који се не налази у државини ствари манифестује се воља да се ствар не користи, па самим тим право употребе према потребама, прелази на другог сувласника, који се у државини ствари већ налази.

Наиме, када један од сувласника има искључиву државину сувласничке ствари, од које не стиче приходе (закупнину и слично), право осталих сувласника на накнаду за некоришћење својих сувласничких удела на спорној непокретности, у одсуству противправности, условљено је несумњивом манифестацијом воље тих сувласника, да користе своју непокретност, што подразумева подношење тужбе за предају у супосед или предлога за уређење начина коришћења сувласничке непокретности, јер је то правно релевантна манифестација воље, која доводи до поседа, односно коришћења сувласничке непокретности.

У конкретном случају, правни претходник тужилаца, сада пок. ВВ, који је био сувласник предметне непокретности са 3/8 дела до момента продаје тог удела туженој дана 23.12.2019. године, није на правно релевантан начин манифестовао вољу за коришћење сувласничке непокретности, будући да није поднео тужбу за предају у супосед или уређење начина коришћења предметне непокретности. Наиме, у случају када не постоји споразум сувласника о начину коришћења сувласничке ствари или деоби, сваки сувласник може тражити уређење управљања и коришћење заједничке ствари по правилима ванпрарничног поступка, па сувласник који није држалац сувласничке непокретности уколико није предузео нешто од претходно наведеног не може се сматрати сувласником који се активно понашао у односу на ствар која је у сувласничком режиму. Другим речима док се не постигне споразум између сувласника о уређењу начина коришћења заједничке непокретности, или суд не одлучи о начину коришћења и предаји у супосед сувласничке ствари сувласнику који није у државини, сувласник држалац на основу члана 210 Закона о облигационим односима није дужан да накнади вредност користи које је имао од употребе, јер евентуални прелаз користи има свој основ у правној природи сувласништва. С друге стране, сувласник који се не налази у државини ствари не може захтевати накнаду за коришћење ни по основу члана 219. Закона о облигационим односима, зато што други сувласник не користи туђу ствар већ своју, а наведена законска одредба уређује однос између два власника, односно власника и трећег лица које има мање право својине. Стога су неосновани жалбени наводи тужилаца да је пок. ВВ јасно манифестовао вољу за улазак у предметни стан и његово коришћење покретањем парнице за утврђивање сувласничких удела након смрти пок. ДД, подношењем предлога за физичку деобу, као и захтева за коришћење и улазак у сопствену непокретности, будући да правни претходник тужилаца није користио правна средства која би ефективно водила остваривању његовог права као сувласника, односно права на судржавину непокретности.

Неосновани су жалбени наводи тужилаца да им је тужена нанела штету јер је онемогућила правном претходнику тужилаца да издаје 3/8 дела стана у виду издавања собе са употребом купатила и кухиње.

Ово стога што је одредбом члана 155 Закона о облигационим односима прописано да је штета умањење нечије имовине (обична штета) и спречавање њеног повећања (измакла корист), као и наношење другог физичког или психичког бола или страха (нематеријална штета). Чланом 185. ст. 1. овог закона прописано је да је одговорно лице дужно да успостави стање које је било пре него што је штета настала, а одредбом члана 189. истог закона је предвиђена обична штета и измакла корист, те оштећено лице има право како на накнаду обичне штете, тако и на накнаду измакле користи која представља добитак који се могао основано очекивати према редовном току ствари, а чије остварење је спречено штетниковом радњом. По члану 16. ЗОО-а, свако је дужан да се уздржи од поступка којим се другом проузрокује штета, а што претпоставља општу правну дужност уздржавања од наношења штете другом. Материјална штета (обична штета) је негативна разлика између износа имовине коју има оштећеник и износа имовине коју би имао да та имовина није смањена штетним догађајем. Међутим, свака настала штета нема за последицу и обавезу да се иста надокнади јер се у сваком случају морају испунити услови имовинске одговорности и то: постојање штете, узрочна веза између штете и радње њеног починиоца, кривица

учиниоца и противправност штетне радње. Околност да тужена има правни основ да стан користи, да је правни претходник тужилаца добровољно изашао из предметног стана 1986. године, када је отишао да живи у стану своје супруге, овде тужиље АА, а да тужбом није тражио предају у судржавину предметне непокретности, нити уређење начина коришћења уколико је стан желео да издаје, нити је током поступка пружио доказе да му је тужена онемогућила приступ некретнини, то по мишљењу другостепеног суда на страни тужене не постоји одговорност за евентуално умањење у имовини тужилаца, које се огледа у висини закупнине у износима ближе наведеним у изреци побијане пресуде.

Без утицаја су жалбени наводи тужилаца којим указују да је тужена самовласно уступила свој део сину ЕЕ да га користи са породицом без накнаде, иако претходно није прибавила сагласност правног претходника тужилаца као сувласника, с обзиром да правни претходник тужилаца својим поступцима није манифестовао озбиљну вољу да стан користи, па је самим тим право употребе аутоматски прешло на другог сувласника који се налази у државини ствари.

Супротно жалбеним наводима тужилаца, правилно је првостепени суд у ставу трећем изреке одбио тужбени захтев тужилаца за исплату износа од 5.705,00 динара, са припадајућом законском затезном каматом, с обзиром на то да су предметни трошкови настали у оквиру предузимања радњи правног претходника тужилаца ради остваривања сопствених интереса.

Неосновано се жалбом тужилаца оспорава утврђено чињенично стање, имајући у виду да је првостепени суд извео приложене и предложене доказе и правилно их оценио појединачно и у међусобној вези, а затим на основу резултата целокупног поступка (члан 8 ЗПП), дао јасне разлоге које чињенице сматра доказаним, правилно ценећи исказе парничних странака и писане доказе. Стога другостепени суд не налази било какву сумњу у правилност утврђеног чињеничног стања, до којег је првостепени суд дошао на основу слободног судијског уверења, савесном и брижљивом оценом свих изведених доказа.

Потврђена је и одлука о трошковима поступка, који су туженој досуђени правилном применом одредби чланова 150, 153, 154 и 163 ЗПП и то за парничне радње чије је предузимање било потребно ради вођења ове парнице, у висини одмереној правилном применом Тарифе о наградама и накнадама за рад адвоката важеће у време пресуђења. За своју одлуку о трошковима првостепени суд је дао јасне разлоге, на које се и овај суд позива у поступку жалбене контроле у складу са овлашћењем из члана 396 став 2 ЗПП, а без детаљног образлагања, у циљу избегавања понављања.

Приликом доношења одлуке, овај суд је ценио и остале жалбене наводе тужилаца, али их посебно не образлаже, јер су без утицаја на могућност другачијег пресуђења.

Са изложеног, апелациони суд је на основу одредбе члана 390 и 401 тачка 2 Закона о парничном поступку одлучио, као у изреци ове пресуде.

**Председник већа-судија
Светлана Павић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић